

Uca Allah Qurani-Kərimdə belə buyurur:

"Yaxşı mülki heç də (ibadət vaxtı) üzünü günçixana və günbatana tərəf çevirməkdən ibarət deyildir."

Yaxşı mülki sahibi slind Allaha, axırət gününə, mülkiyə, kitaba (Allahın nazil etdiyi bütün ilahi kitablara) və peyğəmbərlərə inanan, (Allaha) mühbətli yolunda (və ya mal-dövlətini çox sevməsinə baxmayaraq) malını (kasıb) qohum-qərəbaya, yetimlərə, yoxsullara, (pulu qurtarıb yolda qalan) müsafirə (yolçulara), dilnəçilərə və qulların azad olunmasına sərf edən, namaz qılıb zəkat verən kimsələr, eləcə də hədəndə hədinə sadıq olanlar, dar ayaqda, çətinlikdə (ehtiyac, yaxud xəstəlik üzverdiki) və cihad zamanı (məşuqətli) səbr edənlerdir. (İmanlarında, sözlərində və əməllərində) doğru olanlardır. Müttəqi olanlar da onlardır! " (Bəqərə, 177) Bizləri yoxdan var edən, sayılmayacaq ölçüdə nemətlər bəxş edən və bizləri Özünə qulluqla şərəfləndirən Uca Allaha həmd-sənalar və Rəbbimizə ediləcək qulluğun zərrəsinə kimi ən incə məqamlarına mübarək həyatı ilə işıq salan, Uca Rəhmanı bizlərə tanıdan və hər birimizə özümüzdən daha çox mərhəmətli olan Haqq Rəsulu Muhəmməd əleyhissəlamə salat və salamlar olsun.

Uca Allahın Rəsulullahda cəmə etdiyi neməti anlamaq olduqca çətinidir. Lakin bu nemət hər birimizin əbədi xilasını təmin edəcək bir cövher olduğu üçün onu dəyərləndirmə istiqamətində atılacaq hər bir addımın inananları ilahi rəhmətə nail edəcəyi şübhəsizdir. Bu məqamları ümmətin yaddaşına nəqş edən böyük İslam alimi İmam Rəbbani həzrətlərinin Peyğəmbərləri yaxından tanımağa dəvət edən sözləri necə də yerində səslənməkdədir:

"Peyğəmbərlər Allahın rəhmətindədir. Allah-Təala bu uca insanlar vasitəsilə bizim kimi cüzi ağıl sahiblərini Öz zatını və sifətini bildirmiş və bizləri anlayışımız nisbətində Zatına və sifətini məxsus ucalıqlardan xəbərdar etmişdir. Yəni peyğəmbərlər vasitəsilə nəfərdən razı olduğunu və nəfərdən razı olmadığını bizlərə bildirmiş, dünyəvi və üxrəvi (axirətə aid) mənfətlərini bizimə ayırma imkanı bəxş etmişdir. Əgər Peyğəmbərlər olmasaydı, bəşər ağılı Allahın varlığını (kamillən) idrak edə bilməzdi. Onun ucalığını qavraya bilməzdi."

Allahın razı qalacağı qul dərəcəsinə yetişə bilmək bu qulluğu yaşamış olan və bu yaşantısı ilə də onu tədris edən Rəsulullahə uyma dərəcəsinə böyük bir asılılıq təşkil etməkdədir.

Bununla yanaşı, müttəqi bir qul olma istəyi üzrə çalışan insan övladının önündə duran əsas maneə dünya və dünyalıqlara olan meyildir. İnsanı ciddi şəkildə məşğul edən və ona qulluq əsaslarını unutduran və bəlanı Allah Rəsulu belə açıqlayır:

"Bir zaman g□ l□ c□ k ki, ümm□ timd□ müs□ İmanlığın yalnız adı qalacaq. Mömin olanlar yalnız bir neç□ İslam ad□ tin□ □ m□ l ed□ c□ k□ r. İmanları qalmayacaq. Qurani-K□ rim yalnız oxunacaq (y□ ni g□ r□ yinc□ □ m□ l edilm□ y□ c□ k). □ mr□ rd□ n, yasaqlardan x□ b□ r□ ri bel□ olmayacaq. Düşünc□ l□ ri yalnız yeyib-içm□ k olacaqdır. Allahı unutacaqlar. Yalnız pula-paraya tapınacaqlar. Qadınlara kö□ olacaqlar. Az qazanmaq il□ q□ na□ t etm□ y□ c□ k□ r. Çox qazanınca da doymayacaqlar!"

Təbiidir ki, bu sayaq həyat tərzii ilə yuxarıdakı sətirlərdə işıqlandırdığımız ayeyi-kərimədə hədəflənən müttəqi vəsfinə, sifətinə nail olmaq mümkün deyil. İnsan övladı yaradılış məqsədinin həqiqətini anlama dərəcəsinə yüksəlmədikcə batil və yalançı həqiqət buxovlarından qurtula bilməz. Ağılı başına toplayaraq Rəbbinə yaxınlaşma bəxtəverliyinə doğru yol alanlara isə bu işdə Uca Allahın izni ilə arifi-billah olan Allah dostları yardım edə bilər. Elə yalançı iddialar burulğanında qaynayan insan nəfsinə yönələn Mövlana həzrətləri müttəqi vəsfinə nail olmanın elə müttəqi sifətini ilahi iznlə qazanmış olan sadıq qulların yardımını və himməti (duaları) ilə mümkün olacağını dilə gətirməkdədir:

"Yol bil□ n anlayışlı kişi n□ fs v□ b□ d□ n bağlarına axrlar açar, bunlarla su axıdaraq oradakı pislik□ ri t□ miz□ y□ r. Pis v□ murdar su axıntısı n□ cas□ ti, pisliyi t□ miz□ y□ bil□ rmi? Heç insanın malik olduğu ş□ xsi bilgisi içində m□ sk□ n salmış s□ viyy□ siz duyğularını buradan süpürüb ata bil□ rmi? İnsanın bilgisi ancaq Allahın elmind□ n feyz alınca yararlı olur. Öz nöqsanını gör□ n kişi olğunlaşmağa doğru istiqam□ t götür□ r. Özünü olğun, yetişmiş sanan zavallı is□ c□ ha□ t v□ özünü b□ y□ nm□ nin g□ tirdiyi bu z□ nni üzünd□ n c□ lal sahibi Allaha yüks□ l□ bilm□ z □".

Demək, müttəqi vəsfinə, adına yiyələnmə yarışında hər bir insanı Quran və Sünneyə söykənən bir həyat ölçüləri və bu ölçülərlə yaşayan arif, zahid olan Haqq dostları əhatə etməlidir. Cəmiyyətdə tutduğu mövqeyindən asılı olmayaraq hər bir insana səviyyəsinə görə xitab edən Allah dostlarının nəsihətləri, Uca Allahın rızasını qazanmaq və onun qulları üçün bəyənib seçdiyi müttəqi sifətinə nail olma yolunda hər birimizə yetəcək miqdarda mənəvi diriliş cövhərini özündə danışmaqdadır:

Şəqiq Bəlxi həccə niyyətlenərək yola çıxmışdı. Bağdad şəhərinə çatanda Xəlifə Harun Rəşid bundan xəbər tutaraq onun yanına çağırdı və bunları soruşdu: "Zahid olan Şəqiq Bəlxi

sənmişən?" O isə cavabında bunları söylədi: "Şəqiq mənəm, fəqət zahid deyiləm". Xəlifə: "Mənə nəsihət edərsənmi?"- söyləyincə belə buyurdu:

"Ey x  lif  , ađlını başına topla. Çox diqq  tli ol. Dünyaya d şg n olma. Allah-T  ala s  n  Hz.   bu B  krin m  qamını ona görə verdi ki, S  ndə n Onun kimi dođruluq istə yir. Hz.  m  rin m  qamını ona görə verdi ki, s  ndə n onun kimi haqq və batili ayırmanı istə yir. S  n  Hz. Osmanın m  qamını ona görə verdi ki, s  ndə n onun kimi h  ya sahibi olmanı, lütf v  ehsanının bol olmasını istə yir. S  n  Hz.   linin m  qamını ona görə verdi ki, s  ndə n onun kimi elm və da  t istə yir".

"M  n cin  ri v  insanları yalnız M  n  ibad  t etmə k   n yaratdım!"(Z riyat, 56)- buyuran Rəbbimizin hər birimizdən istəyi Ona həqiqi qul olmađımızdır. Allah-Təala Uca lütfü ile c ml mizi bu  r f  layiq eləsin. Amin!